

Европа Ностра Србија, огранак најрепрезентативније европске организације за заштиту културног наслеђа, номиновала је Београдску тврђаву за програм „Седам најугроженијих“ културно-историјских споменика Европе због планиране изградње гондоле Калемегдан-Ушће, кажу у тој организацији за Инсајдер.

„Номинација Београдске тврђаве на програм ‘Седам најугроженијих’ део је борбе за дугорочно очување и бољу презентацију тог културног добра од изузетног значаја, што подразумева и одустајање од пројекта градње гондоле и јавних инвестиција које угрожавају ово културно добро”, истичу из Европа Ностре Србија за Инсајдер.

Наводи се и да програм „Седам најугроженијих” партнерски спроводе Европа Ностра, највећа и најрепрезентативнија европска организација која се бави заштитом културног наслеђа, и Институт Европске инвестиционе банке, а са циљем да допринесу очувању вредног европског наслеђа које је тренутно угрожено небригом, недостатком средстава, временским непогодама или неадекватним инвестиционим пројектима.

Коначна одлука о номинацијама у марту 2020.

Из Европа Ностра Србије кажу да ће међународни жири почетком децембра донети одлуку о 14 споменика који улазе у ужи избор, а да ће у марту 2020. званично бити објављена листа седам споменика који од тог тренутка постају предмет пажње Европа Ностре и Института Европске инвестиционе банке. Истакнуто је да је програм „Седам најугроженијих“ дугорочни програм, и да споменик остаје на листи све док се његов статус не реши, тј. док опасност која му прети није отклоњена.

„У оквиру програма било је и случајева у којима су културна добра била угрожена новим инвестицијама. Управо због уласка на листу очуван је културни предео Росија Монтана у Румунији, где су румунске власти дале канадској корпорацији право на експлоатацију историјског рудника који је заштићен као споменик културе, и који са планинама и малим насељима чини изванредну историјску целину. На локалу су се неколико година борили против овог уговора, а захваљујући међународној кампањи у оквиру програма ‘Седам најугроженијих’ овај уговор је на крају раскинут”, наводи Европа Ностра Србија за Инсајдер.

Извештај Европа Ностре: Изградња гондоле би имала разарајуће последице на симбол Београда

Иначе, Европа Ностра је у јулу 2019. године објавила извештај у којем је изнела значајне критике на рачун пројекта изградње жичаре на Београдској тврђави.

У извештају се наводи да је пројекат законски споран, без јасне сврхе и утемељења, недовољно транспарентан, да би изградња жичаре на том подручју имала „разарајуће последице на аутентичност и интегритет културног наслеђа које је симбол Београда”, те да ће тим пројектом бити угрожена номинација Београдске тврђаве за Унескову листу светске баштине.

Извештај је Европа Ностра припремила на основу посете високе делегације стручњака те организације Београду почетком маја. Како се наводи, извештај је 17. јула

представљен кабинету председнице Владе Србије Ане Брнабић и министру културе и информисања Владану Вукосављевићу.

Наводи се да пројекат изградње жичаре није у складу са српским законским одредбама нити са међународном и европском конвенцијом. Додаје се и да постоје јасни докази "неоправданих притисака" на установе надлежне за заштиту културног наслеђа, да је у процесу планирања изградње жичаре постојао мањак транспарентности, јавног дијалога и консултација са струком и грађанима. Све то, како напомињу, забрињава, посебно имајући у виду да је пројекат наишао на оштру и широку критику стручњака, цивилног друштва, грађана и медија.

“Влада би требало да узме у обзир забринутост цивилних друштава и невладиних организација”, наводи се у извештају и подсећа да су стручне организације покренуле јавне петиције где је прикупљено 15.800 потписа грађана који траже да се пројекат прекине.

Градњи гондоле у Београду успротивила се готово целокупна стручна јавност, односно више од двадесетак струковних удружења, научних института и образовних катедри за очување културног наслеђа, који су захтевали да се пројекат обустави.

Након што је Републички завод за заштиту споменика културе дао сагласност за изградњу гондоле, огласили су се конзерватори тог завода, који су апеловали да се градња жичаре на Београдској тврђави обустави.

Стручни савет исте институције у ставу који је раније и званично достављен директорки Мирјани Андрић наводи „да би изградња жичаре са гондолама трајно угрозила вредности Београдске тврђаве, њен интегритет, историјске визуре, археолошке слојеве и материјалне остатке свих историјских епоха“.

Градњи гондоле успротивило се и Одељење историјских наука Српске академије наука и уметности (САНУ), које је оценило да би тај пројекат “грубо нарушио целину јединственог споменика и визију положаја Београдске тврђаве на ушћу двеју великих река какав нема ниједан средњовековни град”.

Весић: Гондола ће бити изграђена упркос хистерији агресивне машинице

Поводом критика које се већ месецима чују на рачун изградње гондоле, заменик градоначелника Београда Горан Весић изјавио је недавно да ће гондола „упркос хистерији агресивне машинице“ бити изграђена.

Иначе, на овом пројекту радови су привремено обустављени док Управни суд не донесе коначну одлуку да ли је грађевинска дозвола коју је издало Министарство грађевинарства за припремне радове на Калемегдану у складу са законом.

(Инсајдер)